

Ūkininkų, kuriems taikoma kompensacinio PVM tarifo schema, parduodamos žemės ūkio produkcijos ir paslaugų apmokestinimas PVM

(Parengta pagal teisės aktų nuostatas, galiojančias 2017 m. vasario 13 d.)

Turinys

1. Kokie žemės ūkio produkcijos gamintojai (paslaugų teikėjai) gali būti registruojami ūkininkais, kuriems taikoma kompensacinio PVM tarifo schema?.....	1
2. Kokia tvarka įregistruojama ūkininkais, kuriems taikoma kompensacinio PVM tarifo schema?.....	3
3. Kodėl naudinga įsiregistruoti ūkininku, kuriam taikoma kompensacinio PVM tarifo schema?	4
4. Už kokią žemės ūkio produkciją ir žemės ūkio paslaugas gali būti mokamas kompensacinis PVM priedas?	5
5. Kokiais atvejais ūkininkai, kuriems taikoma kompensacinio PVM tarifo schema, turi teisę gauti kompensacinį PVM priedą?.....	5
6. Kokios yra ūkininko, kuriam taikoma kompensacinio PVM tarifo schema, prievolės? ..	5
7. Kokiais atvejais ūkininkai, kuriems taikoma kompensacinio PVM tarifo schema, praranda teisę gauti kompensacinį PVM priedą?	6
8. Kokiais dokumentais įforminamas ūkininkų, kuriems taikoma kompensacinio PVM tarifo schema, žemės ūkio produkcijos ir paslaugų pardavimas?.....	7
9. Kokios prievolės atsiranda Lietuvos žemės ūkio produkcijos ir paslaugų pirkėjams, superkantiems žemės ūkio produkciją ir gaunantiems paslaugas iš ūkininkų, kuriems taikoma kompensacinio PVM tarifo schema?	8

1. Kokie žemės ūkio produkcijos gamintojai (paslaugų teikėjai) gali būti registruojami ūkininkais, kuriems taikoma kompensacinio PVM tarifo schema?

Ūkininkais, kuriems taikoma kompensacinio PVM tarifo schema, gali būti registruojami žemės ūkio produkciją gaminantys ir žemės ūkio paslaugas teikiantys asmenys, kurie atitinka visus tokius reikalavimus:

1) turi dokumentus, patvirtinančius žemės suteikimą asmeniniam ūkiui, arba yra įregistravęs ūkininko ūkį Lietuvos Respublikos ūkininko ūkio įstatymo nustatyta tvarka ir asmeniniam ūkiui suteiktas žemės plotas arba registruotas ūkininko ūkio žemės plotas nėra didesnis kaip 7 ha (įskaitant nuosavybės teise turimus arba naudojamus nuomos (panaudos) sutarties pagrindu žemės plotus).

Pavyzdys

Asmuo, pageidaujantis įsiregistruoti ūkininku, kuriam taikoma kompensacinio PVM tarifo schema apskrities valstybinei mokesčių inspekcijai (toliau – AVMI) pateikė žemėtvarkos skyriaus išduotą pažymą, kurioje nurodyta, kad šiam asmeniui asmeniniam ūkiui buvo suteikta 2 ha žemės. Toks

asmuo gali būti įregistruotas ūkininku, kuriam taikoma kompensacinio PVM tarifo schema, nes jo registruotas žemės plotas nėra didesnis kaip 7 ha.

2) pinigais ar bet kokia kita forma gautas (gautinas) atlygis (toliau – atlygis) per metus (paskutiniuosius 12 mėnesių) už vykdant ekonominę veiklą Lietuvoje patiektas prekes ir suteiktas paslaugas suma nėra didesnė kaip 45 000 eurų.

Pavyzdys

Asmuo, neįregistravęs ūkininko ūkio, tačiau besiverčiantis žemės ūkio produkcijos gamyba ir turintis dokumentus apie žemės suteikimą asmeniniam ūkiui (suteiktas žemės plotas asmeniniam ūkiui – 3 ha), nori įsiregistruoti ūkininku, kuriam taikoma kompensacinio PVM tarifo schema.

Ūkininko per metus (per paskutiniuosius 12 mėnesių) už parduotas daržoves gautas atlygis sudarė 15 000 eurų, pagal autorinę sutartį už straipsnių sukūrimą – 6 000 eurų. Be to, ūkininkas per minėtą laikotarpį pardavė jam nuosavybės teise priklausantį butą už 40 000 eurų. Šio asmens atlygio už vykdant jo ekonominę veiklą Lietuvoje patiektas prekes ir paslaugas bendra suma, į kurią atsižvelgiama registruojant ūkininku, kuriam taikoma kompensacinio PVM tarifo schema yra 21 000 eurų (15 000 + 6 000), nes atlygis, gautas už parduotą butą (40 000 eurų) yra atsitiktinio pobūdžio ir nėra laikomos iš ekonominės veiklos gautu atlygiu ir jis, skaičiuojant minėtąją ribą, neįtraukiamas.

Minėtas asmuo, kurio bendras atlygis už jo vykdomą ekonominę veiklą per metus (per 12 paskutiniųjų mėnesių) buvo 21 000 eurų, t. y. neviršijo 45 000 eurų sumos, o registruotas žemės plotas yra mažesnis nei 7 ha, gali būti įregistruotas ūkininku, kuriam taikoma kompensacinio PVM tarifo schema.

Asmuo, kuris Lietuvos Respublikos ūkininko ūkio įstatymo nustatyta tvarka yra įregistravęs ūkininko ūkį, ūkininku, kuriam taikoma kompensacinio PVM tarifo schema, gali būti registruojamas tik tokiu atveju, jeigu jo ir visų jo ūkio partnerių (ūkininko sutuoktinio, pilnamečių šeimos narių ar kitų fizinių asmenų, kurie kartu su ūkininku verčiasi žemės ūkio veikla pagal sudarytą jungtinės veiklos (partnerystės) sutartį), atlygis per metus (paskutiniuosius 12 mėnesių) už vykdant ekonominę veiklą Lietuvoje patiektas prekes ir suteiktas paslaugas yra mažesnis kaip 45 000 eurų.

Pavyzdys

Asmuo, įregistravęs 6 ha ūkininko ūkį, kuriame yra 2 partneriai (sutuoktinė ir pilnametis sūnus), nori įsiregistruoti ūkininku, kuriam taikoma kompensacinio PVM tarifo schema. Šio asmens bendras atlygis už jo Lietuvoje vykdomą ekonominę veiklą per metus (per 12 paskutiniųjų mėnesių) buvo 16 000 eurų, t. y. neviršijo 45 000 eurų. Tačiau šio ūkininko 2 partnerių bendras atlygis, gautas iš ekonominės veiklos per metus (per 12 paskutiniųjų mėnesių), sudaro 35 000 eurų. Šiuo atveju ūkininko ir jo ūkio partnerių atlygio per metus (per paskutiniuosius 12 mėnesių) už vykdant Lietuvoje ekonominę veiklą bendra suma kartu yra didesnė kaip 45 000 eurų (sudaro 51 000 eurų). Todėl minėtas ūkininkas, nors jo turimas žemės plotas ir yra mažesnis kaip 7 ha, negali būti įregistruotas ūkininku, kuriam taikoma kompensacinio PVM tarifo schema.

Ūkininku, kuriam taikoma kompensacinio PVM tarifo schema, negali būti registruojamas ūkininkas, jeigu bent vienas jo partneris (ūkininko sutuoktinis, pilnamečiai šeimos nariai ar kiti fiziniai asmenys, kurie kartu su ūkininku verčiasi žemės ūkio veikla pagal sudarytą jungtinės veiklos (partnerystės) sutartį) yra įregistruotas PVM mokėtoju.

Atkreipiame dėmesį į tai, kad pagal PVM įstatymo 71-1 straipsnio nuostatas, prievolė įsiregistruoti PVM mokėtoju fiziniams asmenims (tarp jų ūkininkams ir ūkininko ūkio partneriams), vykdančioms ekonominę veiklą, gali atsirasti ir dėl prekių įsigijimo iš ES valstybių narių PVM mokėtojų ar kitų pardavėjų, kurie pagal savo valstybės teisės aktus privalėjo įsiregistruoti savo valstybėje PVM mokėtojais. PVM mokėtojais privalo užsiregistruoti tokie ekonominę veiklą vykdančys fiziniai asmenys, kurie iš ES valstybių narių įsigyja prekes ir visų įsigytų prekių (išskyrus naujas transporto priemones ar akcizais apmokestinamas prekes) vertė (neįskaitant PVM, sumokėto ar mokėtino ES valstybėje narėje, iš kurios prekės buvo atgabentos) einamaisiais kalendoriniais metais yra didesnė kaip 14 000 eurų (jeigu minėtų fizinių asmenų praėjusiais kalendoriniais metais iš ES valstybių narių Lietuvoje įsigytų prekių vertė (išskyrus naujas transporto priemones ar akcizais apmokestinamos prekes) nebuvo didesnė kaip 14 000 eurų ir jie einamaisiais metais nenumato šios ribos viršyti, tai šie asmenys PVM mokėtojais gali užsiregistruoti savanoriškai).

Pavyzdys

Asmuo, įregistravęs 6 ha ūkininko ūkį, kuriame yra vienas partneris (sutuoktinė), nori įsiregistruoti ūkininku, kuriam taikoma kompensacinio PVM tarifo schema. Šio asmens vykdomos ekonominės veiklos bendras atlygis per metus (per 12 paskutiniųjų mėnesių) buvo 10 000 eurų, t. y. neviršijo 45 000 eurų.

Ūkininko sutuoktinė turi verslo liudijimą, jos už vykdomą ekonominę veiklą per metus (per 12 paskutiniųjų mėnesių) gautas atlygis buvo 10 000 eurų. Šiuo atveju ūkininko ir jo partnerio iš ekonominės veiklos gautas atlygis per metus (per 12 paskutiniųjų mėnesių) neviršijo 45 000 eurų. Tačiau ūkininko partnerė – žmona praėjusiais metais iš ES valstybės narės įmonės A, PVM mokėtojos, už 15 000 eurų įsigijo sėklų ir dėl to pagal PVM įstatymo 71-1 straipsnio nuostatas tapo privaloma PVM mokėtoja. Šiuo atveju minėtas ūkininkas, nors jo turimas žemės plotas yra mažesnis nei 7 ha, ir jo bei jo sutuoktinės bendras atlygis per metus (per 12 paskutinių mėnesių) neviršijo 45 000 eurų, negali būti registruotas ūkininku, kuriam taikoma kompensacinio PVM tarifo schema.

2. Kokia tvarka įregistruojama ūkininkais, kuriems taikoma kompensacinio PVM tarifo schema?

Asmuo, norintis įsiregistruoti ūkininku, kuriam taikoma kompensacinio PVM tarifo schema, turi užpildyti REG815 formos Prašymo įregistruoti ūkininku, kuriam taikoma kompensacinio pridėtinės vertės mokesčio tarifo schema/išregistruoti iš ūkininkų, kuriam taikoma kompensacinio pridėtinės vertės mokesčio tarifo schema (toliau – Prašymas) I dalį. Prašymas pateikiamas:

- prisijungus prie Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI) svetainės (e. VMI) autorizuotų elektroninių paslaugų srities Mano VMI (toliau – Mano VMI);

- tiesiogiai įteikiant arba išsiunčiant paštu apskrities valstybinei mokesčių inspekcijai (toliau – AVMI).

Minėto asmens pateiktą Prašymą mokesčių administratorius išnagrinėja per 3 darbo dienas po Prašymo gavimo dienos ir:

Jeigu asmuo, pateikęs prašymą, atitinka PVM įstatyme nustatytus reikalavimus ūkininkui, kuriam taikoma kompensacinio PVM tarifo schema, mokesčių administratorius priima sprendimą tokį asmenį įregistruoti ūkininku, kuriam taikoma kompensacinio PVM tarifo schema (FR1124 forma), suteikia jam ūkininko, kuriam taikoma kompensacinio PVM tarifo schema, kodą, ir per 1 darbo dieną nuo teigiamo sprendimo priėmimo parengia Įregistravimo ūkininku, kuriam taikoma kompensacinio PVM tarifo schema pažymą (toliau – Įregistravimo pažyma), kurioje yra nurodomas suteiktas kodas. Sprendimo apie įregistravimą ūkininku, kuriam taikoma kompensacinio PVM tarifo schema FR1124 forma, Įregistravimo pažyma asmeniui yra pateikiama per Mano VMI arba gali būti įteikta jam, atvykus į AVMI (jeigu to pageidaujama). Asmenims, kurie nėra Mano VMI vartotojai, minėti dokumentai yra siunčiami paštu.

Jeigu asmuo, pateikęs prašymą, neatitinka PVM įstatyme nustatytų reikalavimų ūkininkui, kuriam taikoma kompensacinio PVM tarifo schema, tai mokesčių administratorius priima sprendimą tokį asmenį neregistruoti ūkininku, kuriam taikoma kompensacinio PVM tarifo schema (FR1124 forma), nurodydamas neregistravimo priežastis. Sprendimo apie neįregistravimą ūkininku, kuriam taikoma kompensacinio PVM tarifo schema FR1124 forma, asmeniui yra pateikiami per Mano VMI arba gali būti įteikta jam, atvykus į AVMI (jeigu to pageidaujama). Asmenims, kurie nėra Mano VMI vartotojai, minėti dokumentai yra siunčiami paštu.

Jeigu mokesčių administratorius nustato, kad Prašyme pateikta informacija yra nepakankama ir/ar klaidinga, ir/ar netiksli, tai jis informuoja fizinį asmenį, kad jo Prašymas nepriimtas. Ši informacija asmeniui yra pateikiama aukščiau minėtais būdais.

3. Kodėl naudinga įsiregistruoti ūkininku, kuriam taikoma kompensacinio PVM tarifo schema?

Asmenys, įsiregistravę ūkininkais, kuriems taikoma kompensacinio PVM tarifo schema, įgyja teisę už tiekiamą žemės ūkio produkciją ir (arba) teikiamas žemės ūkio paslaugas gauti 6 procentų kompensacinio dydžio priedą (kompensacinio priedo dydis apskaičiuojamas nuo pirkėjų (klientų) mokamo atlygio (išskyrus patį kompensacinį priedą) už ūkininkų tiekiamą žemės ūkio produkciją ir (arba) teikiamas žemės ūkio paslaugas). Gauto priedo ūkininkas, kuriam taikoma kompensacinio PVM tarifo schema, į biudžetą neturi mokėti, tačiau neturi teisės įsigytų prekių ir paslaugų pirkimo (importo) PVM traukti į PVM atskaitą.

Pavyzdys

Ūkininkas, įsiregistravęs ūkininku, kuriam taikoma kompensacinio PVM tarifo schema, žemės ūkio bendrovei patiekė 10 tonų kviečių po 100 eurų už toną. Ūkininko gautinas atlygis (be kompensacinio priedo) yra 1 000 eurų (10x3100), nuo kurio turi būti apskaičiuotas 6 proc., t. y. 60 eurų [(1000 x 6 proc.) :100], kompensacinis PVM priedas. Tokiu atveju Ūkininko gautas atlygis su kompensaciniu PVM priedu sudarys 1060eurų.

Prekių ir paslaugų, susijusių su žemės ūkio produkcijos gamyba (trašų, degalų, elektros ir pan.), pirkimo PVM Ūkininkas negali traukti į PVM atskaitą.

4. Už kokią žemės ūkio produkciją ir žemės ūkio paslaugas gali būti mokamas kompensacinis PVM priedas?

Ūkininkai kompensacinį 6 proc. PVM priedą gali gauti už:

1. žemės ūkio produkciją, - augalininkystės, daržininkystės, sodininkystės, gyvulininkystės produkciją, taip pat tvenkinių ir kitų vidaus vandenu žuvininkystės produktus;
2. žemės ūkio paslaugas:
  - Lauko darbus, javų ir žolės pjovimą, kūlimą, ryšulių formavimą, rinkimą, derliaus nuėmimą, sėjimą ir sodinimą;
  - Žemės ūkio produktų pakavimą ir ruošimą pardavimui, pavyzdžiui, džiovinimą, valymą, smulkinimą, dezinfekavimą ir silosavimą;
  - Žemės ūkio produktų sandėliavimą;
  - Gyvulių priežiūrą, veisimą ir šėrimą;
  - Įrengimų, įprastai naudojamų žemės ūkio veikloje, nuomą žemės ūkio tikslams;
  - Piktžolių ir kenkėjų naikinimą, augalų ir dirvos barstymą ir purškimą;
  - Drėkinimo ir nusausinimo įrangos eksploatavimą.

Atkreipiame dėmesį į tai, kad miškininkystės paslaugos (pvz., miško auginimas, ruoša ir pan.) nepriskiriamos žemės ūkio paslaugoms.

5. Kokiais atvejais ūkininkai, kuriems taikoma kompensacinio PVM tarifo schema, turi teisę gauti kompensacinį PVM priedą?

Ūkininkai, kuriems taikoma kompensacinio PVM tarifo schema, kompensacinį 6 proc. PVM priedą gali gauti, kai:

1. žemės ūkio produkciją ir paslaugas tiekia (teikia) Lietuvos, kitų ES valstybių narių ir trečiųjų valstybių (Rusijos, Baltarusijos ir pan.) apmokestinamiesiems asmenims, vykdančioms bet kokio pobūdžio ekonominę veiklą (PVM mokėtojams, ne PVM mokėtojams, fiziniams asmenims, vykdančioms ekonominę veiklą), kurie nėra ūkininkai, kuriems Lietuvos Respublikoje taikoma kompensacinio PVM tarifo schema;
2. žemės ūkio produkciją tiekia į kitą ES valstybę narę PVM mokėtojais įregistruotiems juridiniams asmenims, kurie nėra apmokestinamieji asmenys (t. y. viešosioms, biudžetinėms įstaigoms ir pan.).

6. Kokios yra ūkininko, kuriam taikoma kompensacinio PVM tarifo schema, prievolės?

Ūkininkai, kuriems taikoma kompensacinio PVM tarifo schema, savo patiektos žemės ūkio produkcijos ir suteiktų žemės ūkio paslaugų apskaitą turi tvarkyti pagal apskaitos taisykles, patvirtintas VMI prie FM viršininko 2014 m. kovo 17 d. įsakymu Nr. VA-15 „Dėl ūkininko, kuriam taikoma kompensacinio pridėtinės vertės mokesčio tarifo schema, patiektos produkcijos ir/ar suteiktų paslaugų apskaitos“. Reikia pažymėti, kad patiektos žemės ūkio produkcijos ir/ar paslaugų

apskaitą Ūkininkai gali tvarkyti laisvos formos žurnaluose, kompiuterinėse laikmenose, kuriose turi būti nurodyti minėtu įsakymu patvirtintoje pavyzdinėje Ūkininko, kuriam taikoma kompensacinio pridėtinės vertės mokesčio tarifo schema, pateiktos žemės ūkio produkcijos ir/ar suteiktų paslaugų apskaitos formoje (ją galima rasti VMI prie FM interneto puslapyje adresu <http://www.vmi.lt/>) nurodyti įrašai:

- pateiktos žemės ūkio produkcijos ir/ar suteiktų paslaugų pavadinimas, kiekis, kaina (eurais) už mato vienetą, gautas ar numatomas gauti piniginis atlygis;
- pirkėjo pavadinimas,
- apskaitos dokumento, kuriuo įformintas šis pardavimas, išdavimo data.

7. Kokiais atvejais ūkininkai, kuriems taikoma kompensacinio PVM tarifo schema, praranda teisę gauti kompensacinį PVM priedą?

Ūkininkas, kuriam taikoma kompensacinio PVM tarifo schema, praranda teisę gauti kompensacinį 6 proc. priedą, jeigu jam atsiranda nors viena iš tokių aplinkybių:

1. pinigais ar bet kokia kita forma gautas (gautinas) atlygis per metus (paskutiniuosius 12 mėnesių) už Lietuvoje vykdant ekonominę veiklą parduotas prekes ir suteiktas paslaugas yra didesnis kaip 45 000 eurų;
2. Ūkininko, kuriam taikoma kompensacinio PVM tarifo schema, ir visų jo ūkio partnerių (ūkininko sutuoktinio, pilnamečių šeimos narių ar kiti fizinių asmenų, kurie kartu su Ūkininku verčiasi žemės ūkio veikla pagal sudarytą jungtinės veiklos (partnerystės) sutartį) atlygis per metus (paskutiniuosius 12 mėnesių) už Lietuvoje vykdant ekonominę veiklą pateiktas prekes ir suteiktas paslaugas yra didesnis už 45 000 eurų;
3. bent vienas Ūkininko partneris (sutuoktinis, pilnamečiai šeimos nariai ar kiti fiziniai asmenys, kurie kartu su ūkininku verčiasi žemės ūkio veikla pagal sudarytą jungtinės veiklos (partnerystės) sutartį yra įregistruotas PVM mokėtoju;
4. registruotas Ūkininko ūkio žemės plotas (nuosavybės teise turimas arba naudojamas nuomos (panaudos) sutarties pagrindu) arba suteiktas asmeniniam ūkiui žemės plotas (kurį sudaro žemės ūkio, miškų ūkio, konservacinės ir kitos paskirties žemė) yra didesnis kaip 7 ha.

Ūkininkas, kuriam taikoma kompensacinio PVM tarifo schema, turi nuolat stebėti savo veiklą ir nustatęs, kad bent viena iš nurodytų aplinkybių bus įvykdyta, turi pateikti Prašymą išregistruoti iš ūkininkų, kuriam taikoma kompensacinio pridėtinės vertės mokesčio tarifo schema, (šiuo atveju turi pateikti prašymo REG815 formą su užpildyta II išregistravimo dalimi, nurodant išregistravimo priežastį).

Prašymas pateikiamas tokiais pat būdais, kaip ir prašymas įregistruoti ūkininku, kuriam taikoma kompensacinio PVM tarifo schema (žiūr. atsakymą į 2 klausimą).

Mokesčių administratorius, nustatęs, kad bent viena iš minėtų aplinkybių yra įvykdyta, tokį fizinį asmenį informuoja (per Mano VMI, elektroniniu paštu, paštu arba asmeniškai) apie ketinimą išregistruoti mokesčių administratoriaus iniciatyva, nurodo išregistravimo priežastis ir datą, iki kurios galima pateikti papildomą informaciją bei dokumentus.

Ūkininkas, kuriam taikoma kompensacinio PVM tarifo schema turi informuoti mokesčių administratorių (per Mano VMI, elektroniniu paštu, paštu arba asmeniškai) apie tai,

sutinka ar nesutinka su mokesčių administratoriaus nurodytomis išregistravimo priežastimis (jeigu nesutinka turi pateikti mokesčių administratoriui papildomus dokumentus ir/ar argumentus).

Mokesčių administratorius, per 3 darbo dienas (skaičiuojant nuo sekančios darbo dienos nuo pranešime nurodytos datos, iki kurios galima pateikti papildomą informaciją bei dokumentus) negavęs informacijos ir papildomų dokumentų, patvirtinančių, kad fizinis asmuo atitinka nustatytus reikalavimus, priima Sprendimą FR1123 išregistruoti mokesčių administratoriaus iniciatyva ir apie tai informuoja fizinį asmenį per Mano VMI, elektroniniu paštu, paštu arba asmeniškai įteikiant.

Mokesčių administratorius, gavęs papildomus dokumentus ir/ar argumentus ir nagrinėjimo metu nustatęs, kad jie neįrodo fizinio asmens atitikimo nustatytiems reikalavimams, per 3 darbo dienas, skaičiuojant nuo kitos po papildomų dokumentų gavimo dienos, priima Sprendimą FR1123 dėl išregistravimo mokesčių administratoriaus iniciatyva ir apie tai informuoja fizinį asmenį aukščiau nurodytais būdais.

Jeigu pateikti dokumentai ir/ar argumentai įrodo, kad ūkininkas, kuriam taikoma kompensacinio pridėtinės vertės mokesčio tarifo schema, atitinka nustatytus reikalavimus, tai mokesčių administratorius per 3 darbo dienas, skaičiuojant nuo kitos po papildomų dokumentų gavimo dienos, aukščiau nurodytais būdais, informuoja fizinį asmenį, kad jis nebus išregistruotas iš ūkininkų, kuriems taikoma kompensacinio PVM tarifo schema, mokesčių administratoriaus iniciatyva.

Ūkininkui, kuriam taikoma kompensacinio PVM tarifo schema, mirus ar Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka pripažinus jį mirusiu, mokesčių administratorius, vadovaudamasis Gyventojų registro duomenimis, tokius asmenis išregistruoja per 5 darbo dienas nuo tokių duomenų gavimo dienos. Fizinis asmuo, tęsiantis veiklą, ūkininku, kuriam taikoma kompensacinio PVM tarifo schema, turi pateikti Prašymą įsiregistruoti jį ūkininku kuriam taikoma kompensacinio PVM tarifo schema (žiūr. atsakymą į 2 klausimą).

8. Kokiais dokumentais įforminamas ūkininkų, kuriems taikoma kompensacinio PVM tarifo schema, žemės ūkio produkcijos ir paslaugų pardavimas?

Ūkininko, kuriam taikoma kompensacinio PVM tarifo schema, žemės ūkio produkcijos tiekimas turi būti įforminamas:

- PVM sąskaitas faktūra, kai žemės ūkio produkcijos pirkėjas yra Lietuvoje registruotas PVM mokėtojas.
- laisvos formos dokumentu, kai:
  1. žemės ūkio produkcijos pirkėjas yra:
    1. Lietuvos apmokestinamasis asmuo, ne PVM mokėtojas,
    2. kitos ES valstybės narės arba trečiosios valstybės (pvz., Rusijos) apmokestinamasis asmuo (PVM mokėtojas ar ne PVM mokėtojas);
    3. kitos ES valstybės narės PVM mokėtoju įregistruotas juridinis asmuo, kuris nėra apmokestinamasis asmuo.
  2. žemės ūkio paslaugas įsigyja:
    1. Lietuvos Respublikos PVM mokėtojas, Lietuvos apmokestinamasis asmuo, ne PVM mokėtojas,
    2. kitos ES valstybės narės ar trečiosios valstybės apmokestinamasis asmuo (PVM mokėtojas ir ne PVM mokėtojas),

3. ES valstybės narės PVM mokėtoju įregistruotas juridinis asmuo, kuris nėra apmokestinamasis asmuo.

Kai žemės ūkio produkciją ir paslaugas įsigyja Lietuvos Respublikos PVM mokėtojas, tai žemės ūkio produkcijos PVM sąskaitą faktūrą ir žemės ūkio paslaugų laisvos formos dokumentą turi išrašyti pirkėjas, PVM mokėtojas.

Kai žemės ūkio paslaugas įsigyja Lietuvos apmokestinamasis asmuo, ne PVM mokėtojas, kitos ES valstybės narės ar trečiosios valstybės apmokestinamasis asmuo (PVM mokėtojas ir ne PVM mokėtojas), ES valstybės narės PVM mokėtoju įregistruotas juridinis asmuo, kuris nėra apmokestinamasis asmuo, laisvos formos dokumentą turi išrašyti Ūkininkas.

Svarbu įsidėmėti! Kompensacinio priedo dydis (tarifas ir suma) privalo būti nurodytas apskaitos dokumentuose, kuriais įforminamas žemės ūkio produkcijos tiekimas ir (arba) paslaugų teikimas.

9. Kokios prievolės atsiranda Lietuvos žemės ūkio produkcijos ir paslaugų pirkėjams, superkantams žemės ūkio produkciją ir gaunantiems paslaugas iš ūkininkų, kuriems taikoma kompensacinio PVM tarifo schema?

Lietuvos Respublikos apmokestinamieji asmenys (juridiniai ir fiziniai asmenys, vykdanys ekonominę veiklą), neatsižvelgiant į tai, ar jie yra, ar nėra įsiregistravę Lietuvos Respublikoje PVM mokėtojais, šalies teritorijoje įsigyjantys žemės ūkio produkciją ir (arba) paslaugas iš ūkininkų, kuriems taikoma kompensacinio PVM tarifo schema, mokesčių administratoriui kiekvieną mėnesį turi teikti tinkamai užpildytas VMI prie FM 2004 m. kovo 1 d. įsakymu Nr. VA-29 nustatytas FR0617K formos (juridiniai asmenys jas gali pateikti tik elektroniniu būdu per VMI elektroninio deklaravimo informacinę sistemą (<https://deklaravimas.vmi.lt>), fiziniai asmenys - elektroniniu būdu per VMI elektroninio deklaravimo informacinę sistemą (<https://deklaravimas.vmi.lt>), paštu arba asmeniškai įteikiant). Minėti asmenys šias formas privalo pateikti iki kito mėnesio 25 dienos.

Svarbu atkreipti dėmesį! Nuo 2017 m. sausio 1 d. aukščiau nurodyti asmenys neprivalo teikti FR0617K formos tuo atveju, jeigu jie VMI teikia PVM sąskaitų faktūrų registrų duomenis pagal Pridėtinės vertės mokesčio sąskaitų faktūrų registrų tvarkymo taisyklės, patvirtintas Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2004 m. balandžio 21 d. įsakymu Nr. VA-55 „Dėl pridėtinės vertės mokesčio sąskaitų faktūrų registrų tvarkymo“.

Reikia pažymėti, kad Žemės ūkio produkcijos ir (arba) paslaugų iš ūkininkų, kuriems taikoma kompensacinio PVM tarifo schema, ataskaitos FR0617K forma buvo pradėta teikti teikiant 2014 m. sausio mėnesio mokesstinio laikotarpio duomenis, taip pat tikslinant 2014 m. sausio mėnesio ir vėlesnių mokesčių laikotarpių Žemės ūkio produkcijos ir (arba) paslaugų iš ūkininkų, kuriems taikoma kompensacinio PVM tarifo schema, ataskaitos FR0617K formos duomenis. Teikiant iki 2013 m. gruodžio 31 d. mokesčių laikotarpių duomenis, taip pat juos tikslinant Lietuvos Respublikos apmokestinamieji asmenys (PVM mokėtojai, ne PVM mokėtojai, fiziniai asmenys, vykdanys ekonominę veiklą), šalies teritorijoje įsigyjantys žemės ūkio produkciją ir (arba) paslaugas iš ūkininkų, kuriems taikoma kompensacinio PVM tarifo schema, AVMI, kiekvieną mėnesį turėjo pateikti tinkamai užpildytą VMI prie FM 2004 m. kovo 1 d. įsakymu Nr. VA-29 patvirtintą Žemės ūkio produkcijos ir (arba) paslaugų iš ūkininkų, kuriems taikoma kompensacinio PVM tarifo schema, ataskaitos FR0617 formą.

Svarbu įsidėmėti! PVM mokėtojas iš ūkininkų, kuriems taikoma kompensacinio PVM tarifo schema, įsigytos žemės ūkio produkcijos ir gautų žemės ūkio paslaugų apskaitos dokumentuose nurodytą kompensacinio priedo sumą nustatyta tvarka turi teisę įtraukti į PVM atskaitą.

